

wat is duurzaamheid?

duurzaamheid is
de ecologische voetafdruk van je bestaan
terugbrengen tot een niveau dat de wereld aan kan.

<http://www.wnf.nl/voetafdruktest/>

(naast footprint: schaduwprijs, m³ gas-equivalent...etc.)

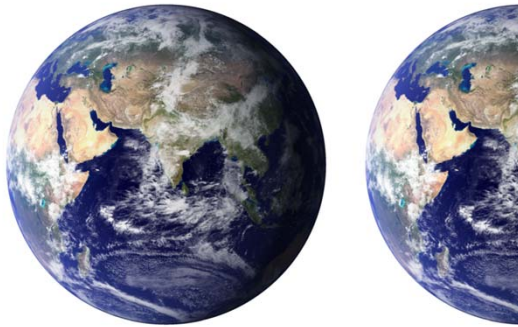
wat is duurzaamheid ?

Passief Bouwen.nl VILLANOVA
architecten

available: 1,9 biljoen gha
necesary :18 biljoen gha

world

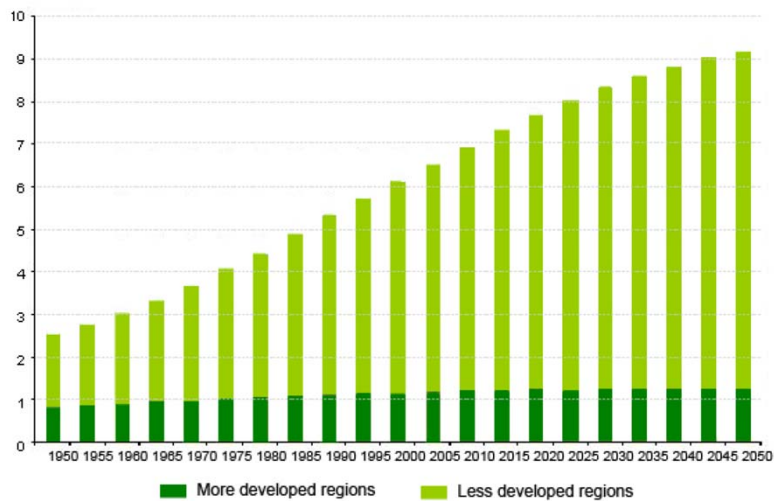

www.footprintnetwork.org

globale voetafdruk

VILLANOVA
architecten

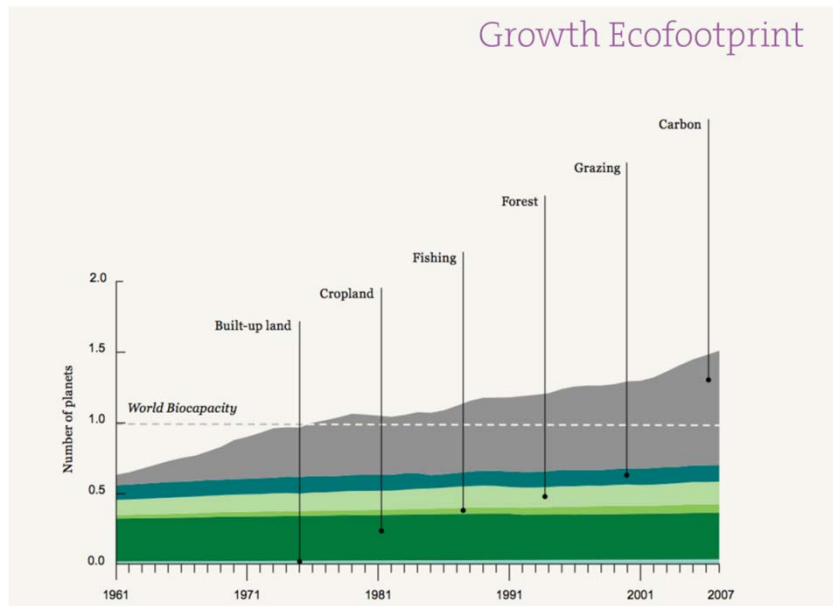
world population

wereld bevolking

Passief Bouwen.nl VILLANOVA
architecten

Growth Ecofootprint

Passief Bouwen.nl VILLANOVA architecten

1 ha. 1 ha. 1 ha. 1 ha. 1 ha. 1 ha.

NL

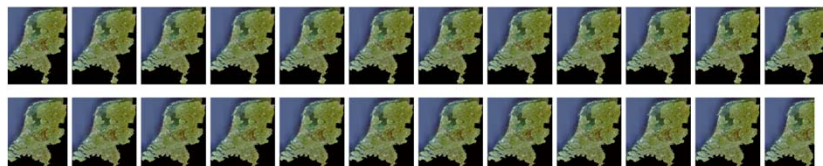
6 gha. / inhabitant NL

NL 4.152.800 ha.

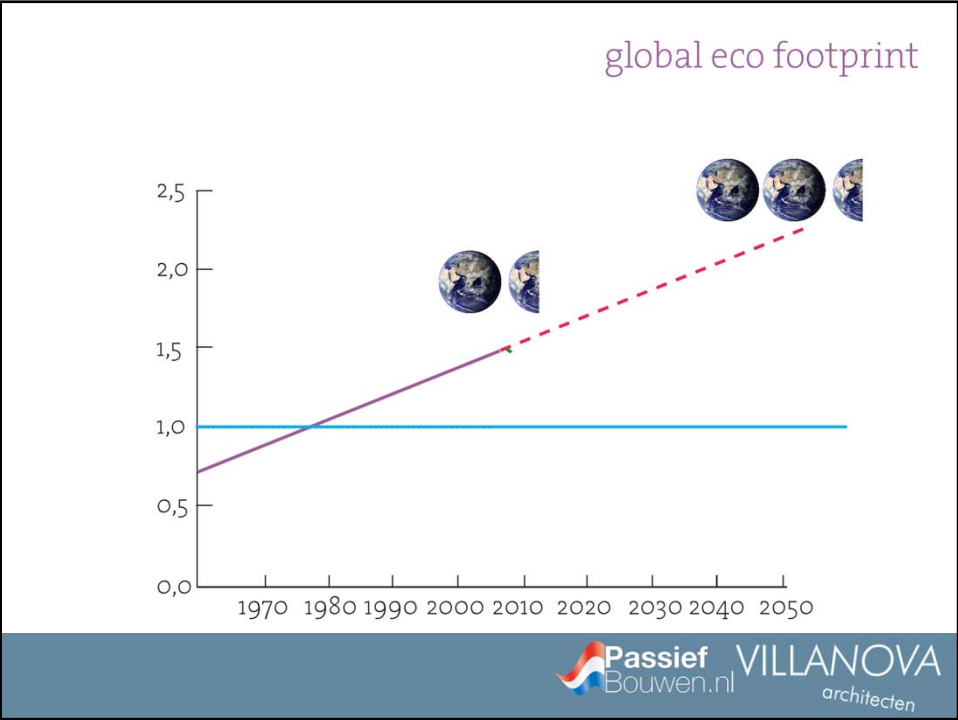
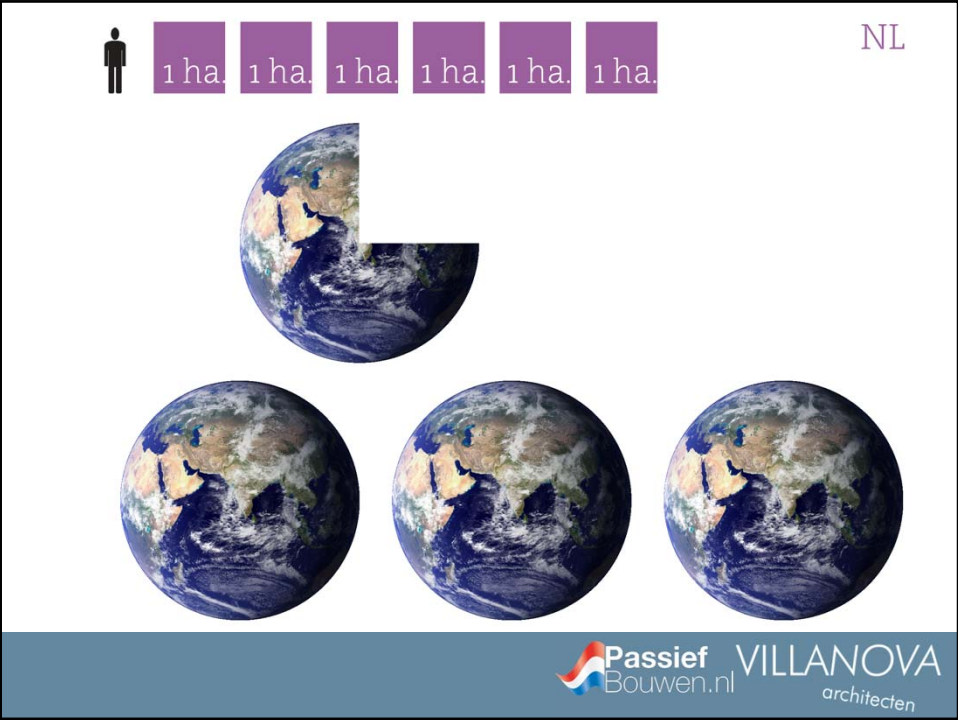
16,4 mill inhabitants (2007)

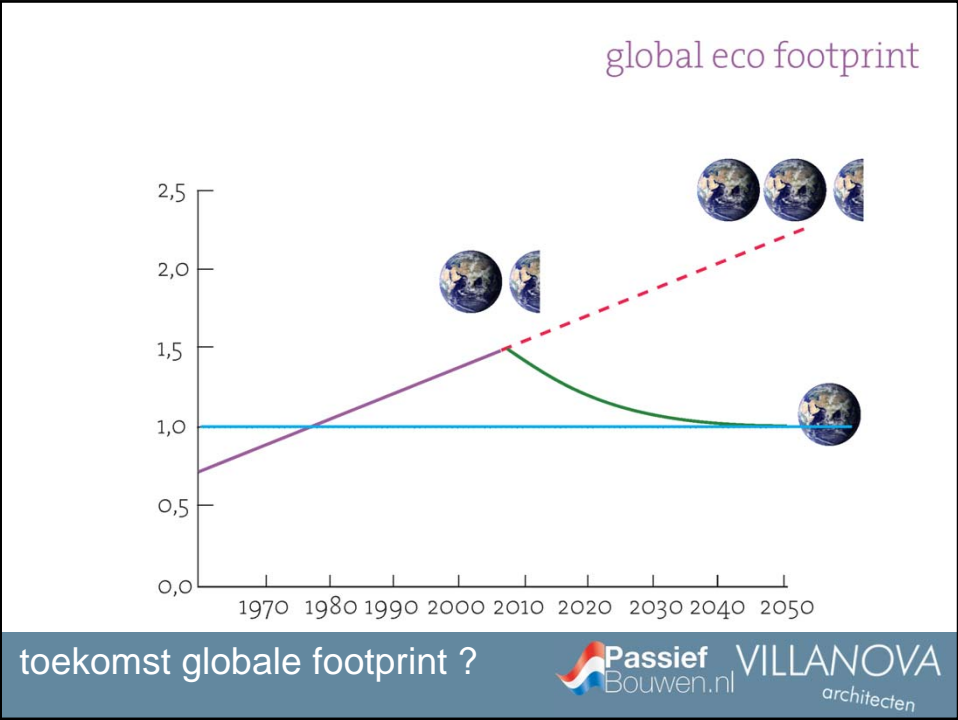
98.400.000 gha. necessary

23,7 x NL

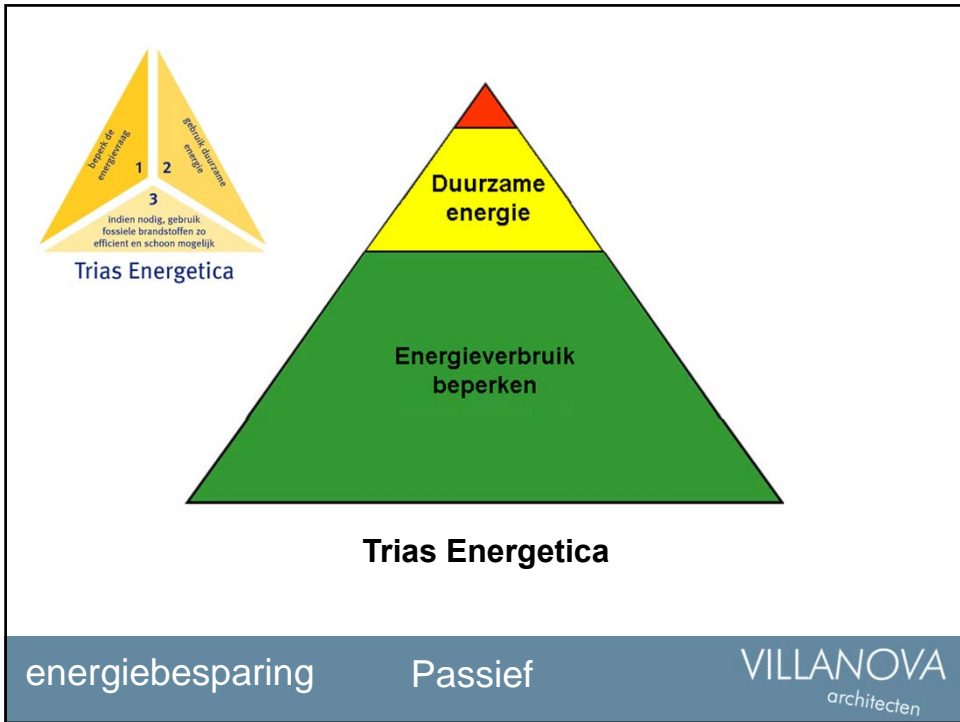
Passief Bouwen.nl VILLANOVA architecten

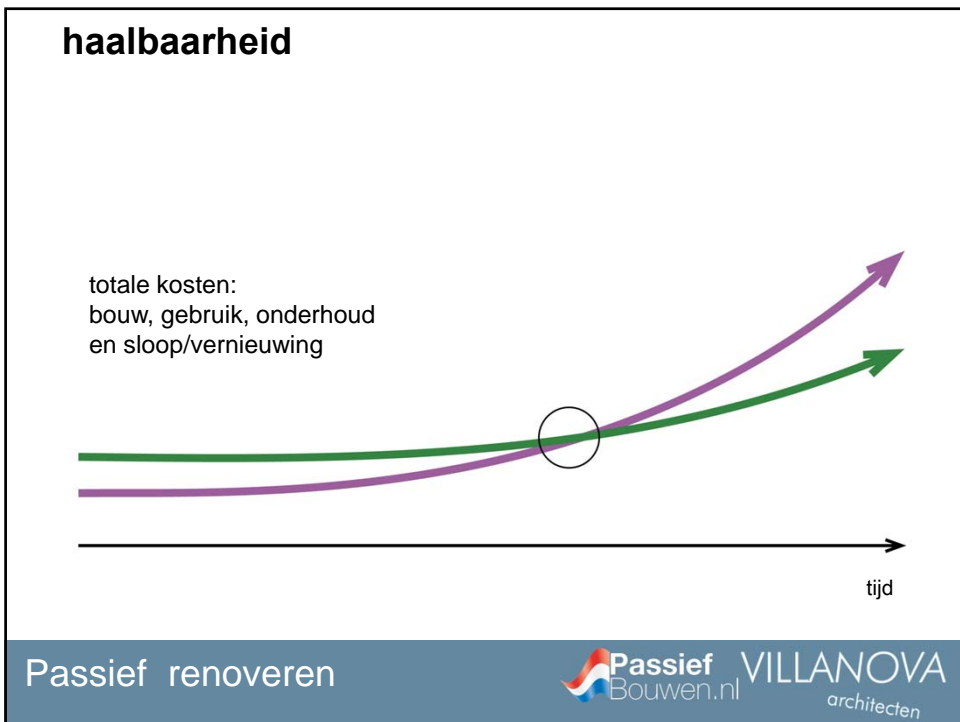

Passief renoveren!
WAAROM?

VILLANOVA architecten

wat is duurzaamheid in de bouw?

duurzaamheid in de bouw is de **footprint** terugbrengen van

bouwen,
gebruik,
onderhoud en
sloop/vernieuwing.

dus de **complete levenscyclus** van een gebouw of wijk.

wat is duurzaamheid in de bouw **VILLANOVA**
architecten

voetafdruk van gebouw

energie en materiaal bij de bouw
energiegebruik/onderhoud tijdens gebruik
renovatie of sloop / recycling

bestaand

5 - 20%
70 - 90%
5 - 10%

voetafdruk van een gebouw **VILLANOVA**
architecten

hebben we de tijd?

in 2015 wordt de Epn/Epc = 0,4.

in 2020 moet elke nieuwbouw energieneutraal zijn

in 2050 willen we met de wereld energieneutraal zijn
(= voetafdruk/mens max. 1/9miljardste deel van de aarde)

NB maar aan bestaande gebouwen worden geen eisen gesteld!

NB en we bouwen maar 0,5 % van de voorraad per jaar

tijd ?

 VILLANOVA
architecten

PassiefBouwen renovatie:

1. max. 25 kWh/m²jaar voor verwarming
2. comfortabel en gezond binnenklimaat in winter en zomer
3. "passief" dus geen of weinig verouderende techniek
(isolatie is ook na 50 jaar nog optimaal; geen nieuwe renovatie nodig)

Passief renoveren

 VILLANOVA
architecten

voorgevel type 1 2011

 VILLANOVA
architecten

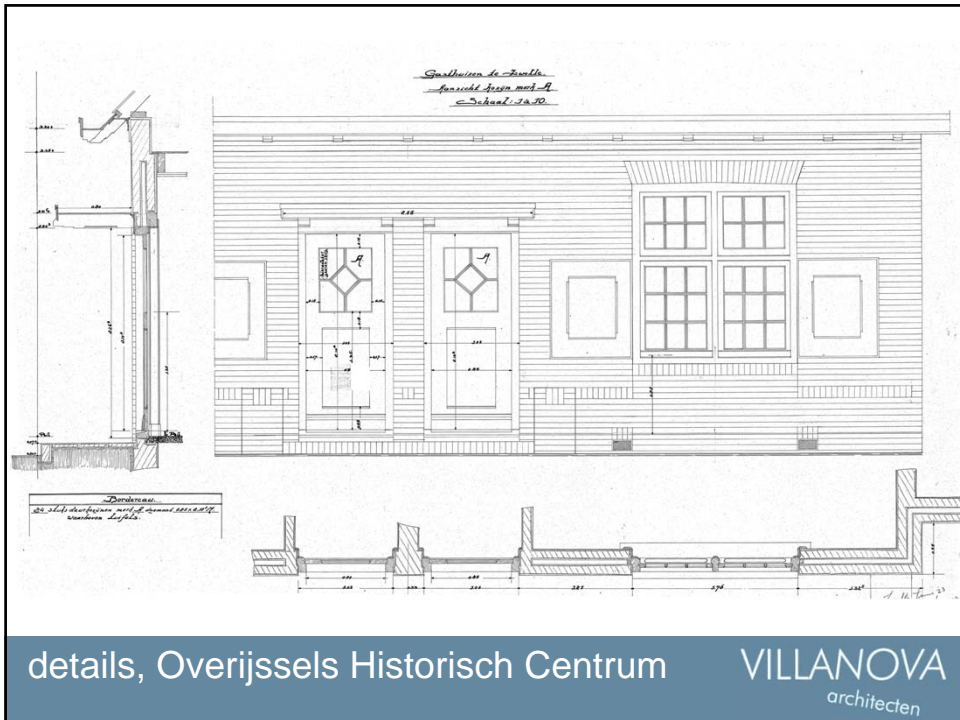
voorgevels ± 1925

 PASSIEF *Bouwen.nl* **VILLANOVA**
architecten

voorgevels ±1930

 PASSIEF *Bouwen.nl* **VILLANOVA**
architecten

details, Overijssels Historisch Centrum

VILLANOVA
architecten

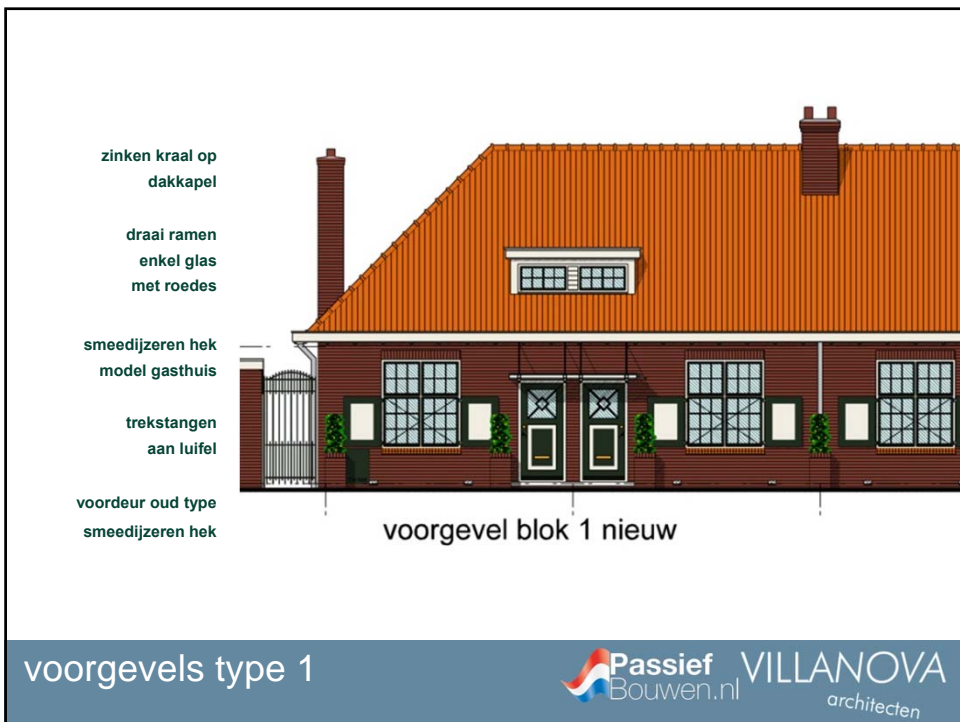
architect Mannes Meijerink, 1873-1943

VILLANOVA
architecten

voorgevels type 1

Passief Bouwen.nl VILLANOVA architecten

voorgevels type 1

Passief Bouwen.nl VILLANOVA architecten

dakkapellen

Passief Bouwen.nl VILLANOVA architecten

voorgevel 2011

Passief Bouwen.nl VILLANOVA architecten

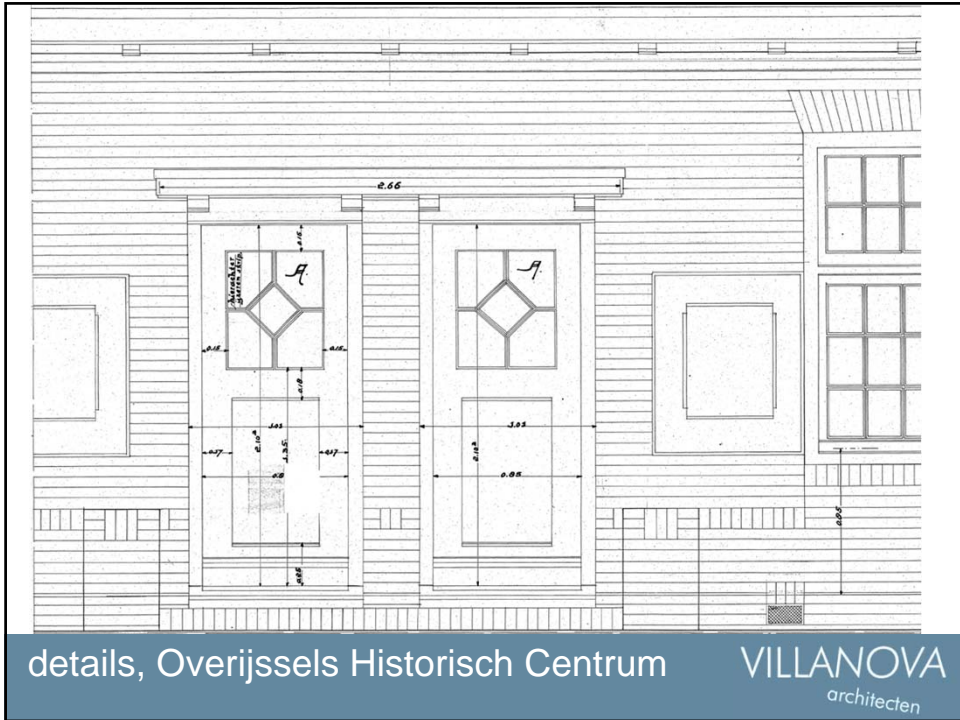
voorgevel nieuw

Passief Bouwen.nl VILLANOVA architecten

type 1 entree

Passief Bouwen.nl VILLANOVA architecten

details, Overijssels Historisch Centrum

VILLANOVA
architecten

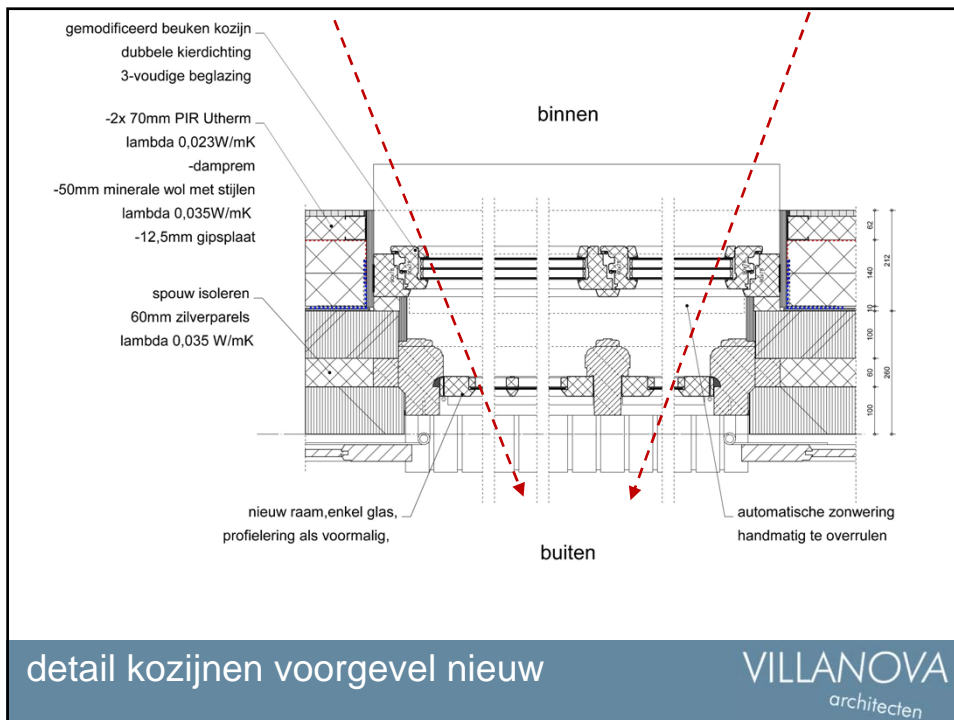
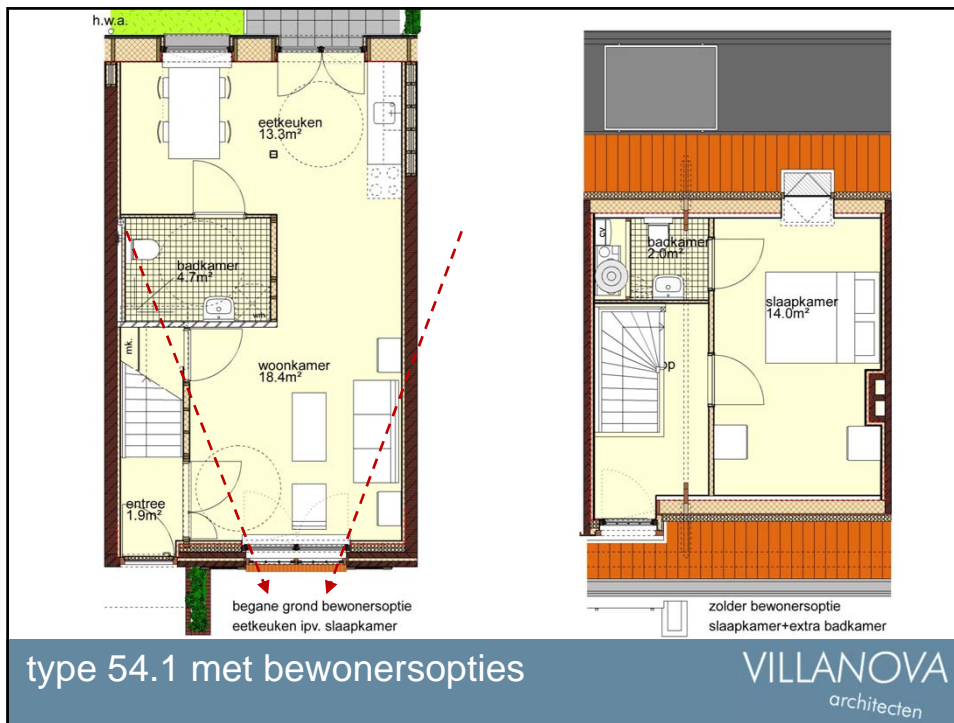

voordeuren nieuw

Passief Bouwen.nl VILLANOVA
architecten

type 1 achtergevels 2011

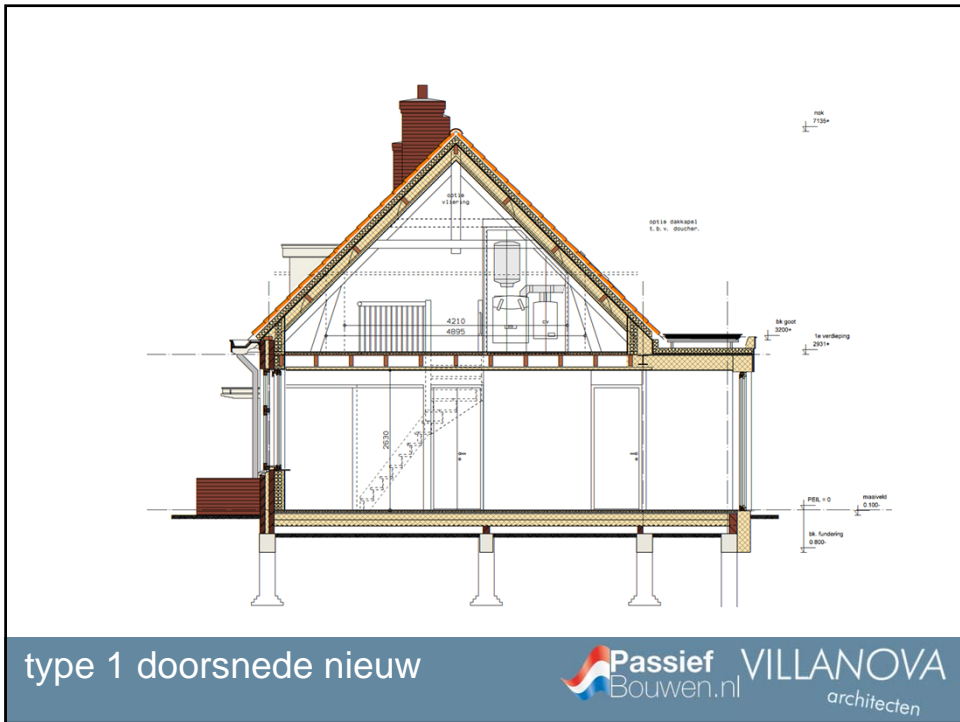
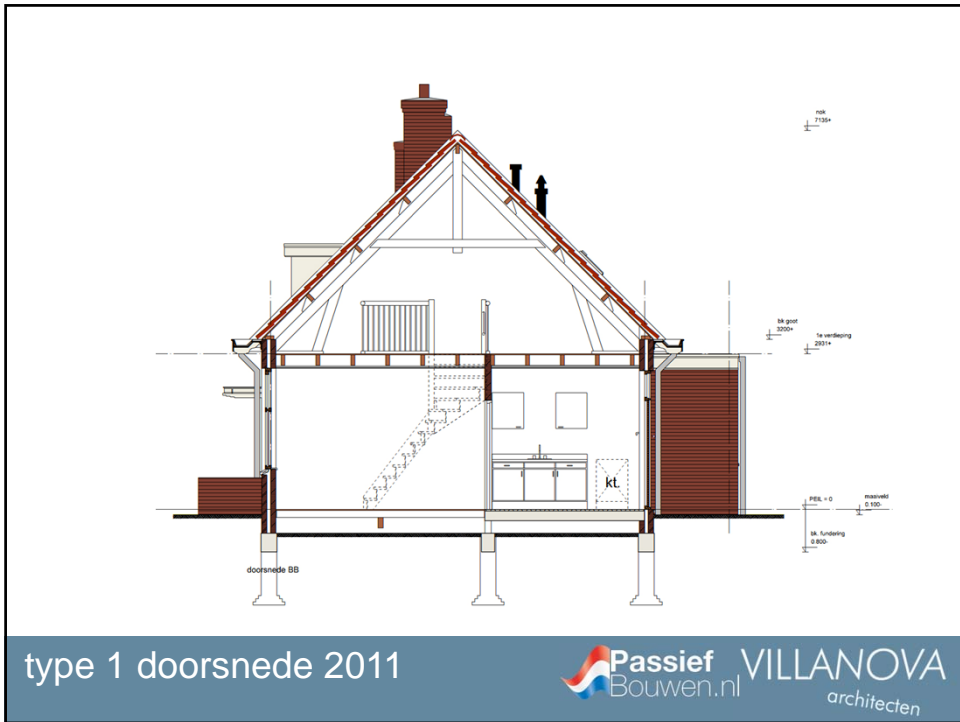
 VILLANOVA
architecten

type 1 achtergevels nieuw

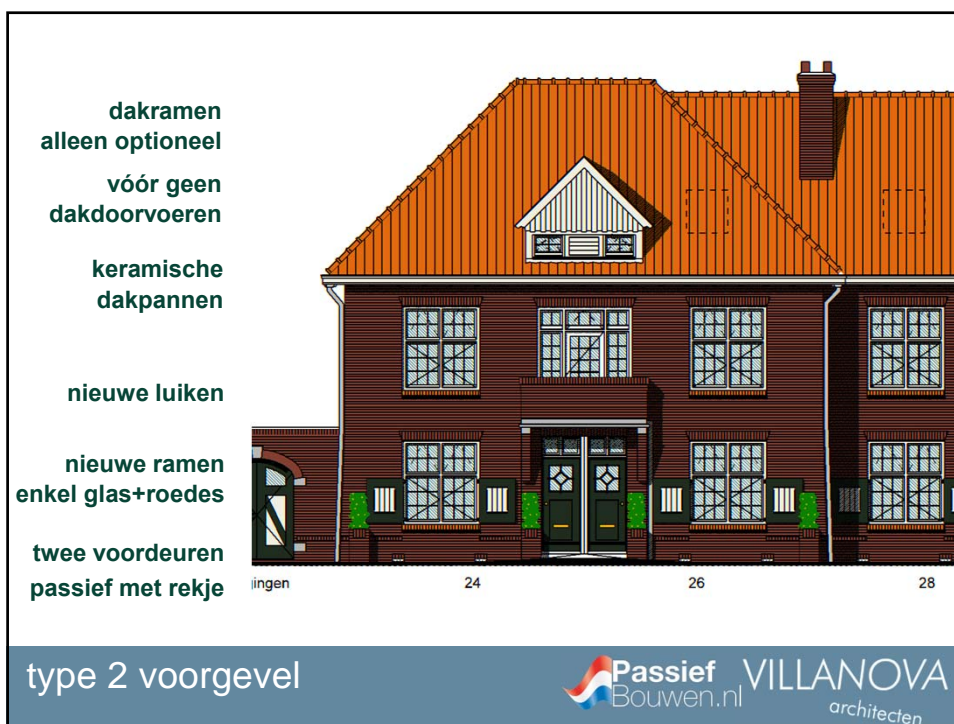
 VILLANOVA
architecten

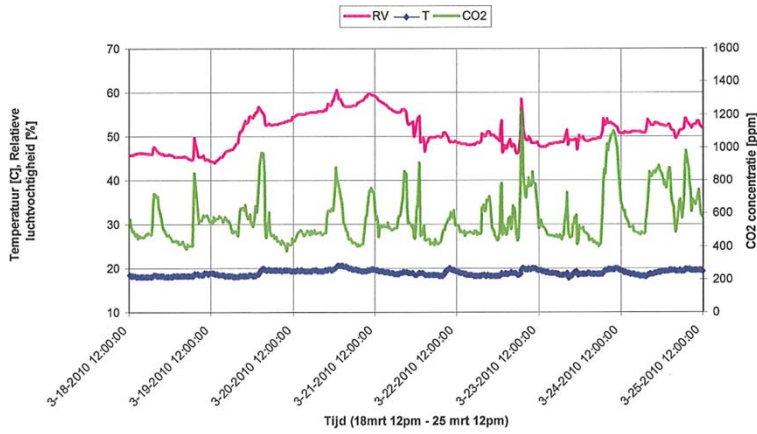

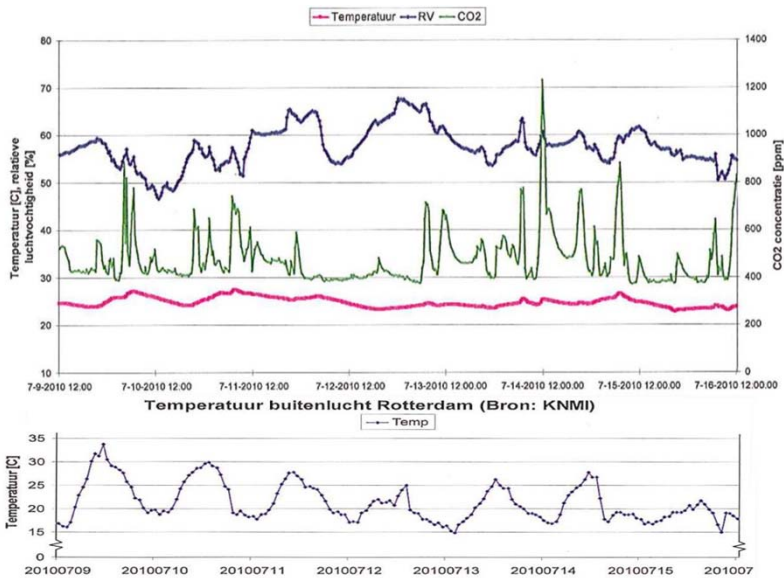
VOORJAAR: de WOONKAMER van de BENEDENWONING

Temperatuur, relatieve luchtvochtigheid en CO2 concentratie
Benedenwoning - woonkamer

monitoring maart 2011 WINTER **VILLANOVA**
architecten

ZOMER: de WOONKAMER van de BENEDENWONING

monitoring juli 2011 Zomer **VILLANOVA**
architecten

Passief rooveren met gebruikskwaliteit

- passiefkozijnen, driedubbel glas
- balansventilatie + wtw
- inblaas ventilatielucht
- geluiddichte gevel
- warm water door zonneboiler
- automatische buitenzonwering (anders wordt je huis te warm)
- maximaal daglicht + glasoppervlak
- maar alle ramen kunnen open
- geen verlaagde plafonds (alleen in dienstruimtes)
- geen lawaai van de ventilatie
- super geluïdsisolatie naar burens
- maar oneindig warm water (door een combiketel)
- maar handmatig te overrulen

zonder dierbaarheid geen duurzaamheid **VILLANOVA**
architecten

Tabel 4: Eindresultaten metingen luchtgeluid

Zendruimte	Ontvangverblijfsgebied	eis $I_{l,j;k}$ [dB]	$I_{l,j;k}$ [dB]	$D_{nT,A}$ [dB]	k
slaapkamer, huisnummer 46	eetkeuken/woonkamer, huisnummer 47	$\geq +5$	+12	68	1
zolder, huisnummer 46	zolder, bouwnummer 47	$\geq +5$	+14	68	1
eetkeuken/woonkamer, huisnummer 47	woonkamer/keuken, slaapkamer, bouwnummer 48	$\geq +5$	+17	70	1
zolder, huisnummer 47	zolder, bouwnummer 48	$\geq +5$	+19	73	1
slaapkamer, huisnummer 49	slaapkamer, woonkamer/keuken, huisnummer 48	$\geq +5$	+10	63	1
zolder, bouwnummer 49	zolder, bouwnummer 48	$\geq +5$	+14	68	1

In alle gemeten situaties voldoet de wering van luchtgeluid ruimschoots aan de criteria van de vraagspecificatie. In alle gevallen wordt kwaliteitscijfer $k = 1$ volgens NEN 1070 gerealiseerd.

zonder dierbaarheid geen duurzaamheid **VILLANOVA**
architecten

Tabel 5: Eindresultaten metingen contactgeluid

Zendruimte	Ontvang verblijfsruimte	eis I_{CO} [dB]	I_{CO} [dB]	$L_{nT,A}$ [dB]	k
slaapkamer, huisnummer 46	eetkeuken/woonkamer, huisnummer 47	$\geq +15$	+27	32	1
zolder, huisnummer 46	zolder, bouwnummer 47	$\geq +15$	+22	37	1
eetkeuken/woonkamer, huisnummer 47	woonkamer/keuken, bouwnummer 48	$\geq +15$	+26	33	1
zolder, huisnummer 47	zolder, bouwnummer 48	$\geq +15$	+28	31	1
slaapkamer, huisnummer 49	slaapkamer, huisnummer 48	$\geq +15$	+16	43	1
zolder, bouwnummer 49	zolder, bouwnummer 48	$\geq +15$	+25	34	1

zonder dierbaarheid geen duurzaamheid

VILLANOVA
architecten

Keur controleert uitvoering

Passief Bouwen.nl VILLANOVA
architecten

Keur controleert uitvoering

 VILLANOVA
architecten

Passief renovatie gaat “onbeperkt” mee; daarom extra kwaliteit op andere punten

(geen zwakste schakel)

1. woningen om van te houden
2. levensloopbestendige indeling
3. geen beperking van “lekker wonen”: alle ramen kunnen open, oneindig warm water, veel daglicht, hoge plafonds etc.
4. minimale geluidsoverlast:
  - tussen woningen
  - van installaties binnen de woning
5. materialen en details die ook 40 - 50 jaar meegaan

wat hebben we gedaan ?

 VILLANOVA
architecten

PassiefBouwen = 1e stap ∞ Trias Energetica

daarna:

1. beperken energie / elektragebruik in huishouden:

- licht (zuinig lichtplan bv. met led's)
- zuinige apparaten
- geen stand-by stroomgebruik
- telematica (slim energiegebruik in de woning)

2. nul-energie of CO2 neutrale woning

- windmolen, warmtepomp, pv-cellen, warmtekrachtkoppeling, pelletkachel, stadsverwarming, blokverwarming o.i.d.

3. cradle to cradle (C2C) bouwtechnieken, biobased materialen

- C2C onderhoudscyclus
- toegevoegde bouwmaterialen C2C

volgende stappen na passief?

 VILLANOVA
architecten

Een lege woning breng je op op A++ niveau

- globale voetafdruk
- financieel

want:

1. Het gaat om de woonlasten op lange termijn, niet om de huur
2. In 2050 willen we mondiaal CO2 neutraal zijn.
3. Energiebesparing moet komen van de bestaande voorraad.
4. De gemiddelde woning moet eeuwen mee, niet decennia.
5. Renovatie heeft een kleinere voetafdruk dan sloop-/nieuwbouw.
6. Je krijgt voor 2050 geen tweede kans.

stelling

Passief
Bouwen.nl

VILLANOVA
architecten

einde presentatie

Vegetarisch eten verlaagt je footprint net zoveel als het passief renoveren van je oude huis.

hier **jouw**
ecologische
voetafdruk

Je ecologische voetafdruk bedraagt :

3.3 hectare hetzij 33 000 vierkante meter

Dit is een schatting van de oppervlakte van de planeet die je jaarlijks gebruikt om je levensstijl te verzekeren.

footprint

Passief
Bouwen.nl

VILLANOVA
architecten

